

परिचय

३

चला, शिकू या...

- ✓ संपर्क साधणे
- ✓ १-१२ अंक
- ✓ किती वाजले हे विचारणे आणि वेळ सांगणे
- ✓ 'नाही' म्हणणे
- ✓ प्रश्नशब्द : कुठले, कुठल्या, किती

मराठी वर्गात.

नमस्कार. मी नयना कदम. तुमचं नाव काय ?
हँलो, माझं नाव सारा मायर.
तुम्ही कुठल्या ?
मी जर्मनीची.
आणि तुमचं नाव काय ?
माझं नाव कबीर खान.
तुम्ही कुठले ?
मी पाकिस्तानचा.
आणि तुम्ही ?
मी रवी गांधी.
तुम्ही कुठले ?
मी भारतीय आहे, गुजरातचा. आणि मॅडम तुम्ही ?
मी पण भारतीय आहे, महाराष्ट्राची. आणि तुम्ही ?
मी कमला राजन.
तुम्ही कुठल्या ?
मी अमेरिकेची.

आता वर्गात बोलू या.

नमस्ते, माझं नाव अऱ्णा वेबर.
नमस्कार, माझं नाव लौरेल आमिगोस. तुमचं नाव ?
हँलो, मी वाय ली...

मी भारताचा / भारताची.

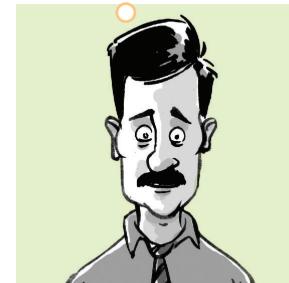
योडक्यात

तुम्ही कुठ + ले ?		तुम्ही कुठ + ल्या ?	
मी ----- चा.	मी ----- ची.		

टीप :

माझं नाव ----- .

मी ----- .

९ पुढील चित्रांच्या जोड्या लावू या.

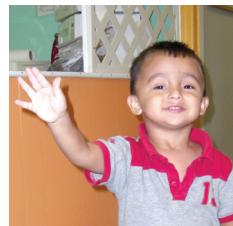
क

ख

ग

घ

च

छात्र संपदा

१

काय जोशी,
कसे आहात ?
ठीक आहे.

२

आई, टाटा !

३

सुप्रभात - आता
वेळ आहे
बातम्यांची.

४

माफ करा हं,
चूक झाली.

५

नमस्कार.

उदा० शिक्षक/शिक्षिका

मी इथे मराठी शिकतो / शिकते.
तुम्ही इथे काय करता ?

उदा० शिक्षक/शिक्षिका

मी इथे मराठी शिकतो / शिकते.

शिक्षक/शिक्षिका
भाषा शिकणे
गिटार शिकणे
नृत्य शिकणे
पुस्तक वाचणे
व्यापार करणे
काम करणे
मराठी शिकवणे
जर्मन शिकवणे
इंग्रजी/इंग्लिश शिकवणे

विद्यार्थी/विद्यार्थिनी
मी इथे भाषा शिकतो / शिकते.
मी इथे गिटार शिकतो / शिकते.
मी इथे नृत्य शिकतो / शिकते.
मी इथे पुस्तक वाचतो / वाचते.
मी इथे व्यापार करतो / करते.
मी इथे काम करतो / करते.
मी इथे मराठी शिकवतो / शिकवते.
मी इथे जर्मन शिकवतो / शिकवते.
मी इथे इंग्रजी/इंग्लिश शिकवतो / शिकवते.

संवाद

तुम्ही काय करता ?

तुम्ही सध्या काय करता, लेलेकाका ?
मी मराठी शिकवतो.

अजय आणि विजय, तुम्ही काय करता ?
आम्ही अभ्यास करतो.

तावडेसाहेब, आपण काय करता ?
मी व्यापार करतो.

आपण काय शिकता ?
आम्ही गिटार शिकतो.

संवाद

सर्वनाम

एकवचन	अनेकवचन	आदरार्थी
मी	आम्ही/आपण	आम्ही/आपण
तू	तुम्ही/आपण	तुम्ही/आपण
तो	ते	ते
ती	त्या	त्या
ते	ती	-
ती + ते तो + ती तो + ते ती + ते	ते	-

व्याकरण

मी

मी मुंबईमध्ये राहते.

आम्ही

आम्ही मुंबईमध्ये राहतो.

आपण

आपण मुंबईत राहतो.

तू

तू कुठे राहतोस ?
मी मुंबईमध्ये राहतो.

तुम्ही/आपण

तुम्ही/आपण कुठे राहता ?
आम्ही मुंबईमध्ये राहतो.

तुम्ही/आपण

तुम्ही/आपण कुठे राहता ?
मी मुंबईमध्ये राहतो

तो

तो मुंबईमध्ये राहतो.

ते

ते मुंबईमध्ये राहतात.

ती

ती कुठे राहते ?

त्या

त्या मुंबईमध्ये राहतात.

ते

ते आई-बाबांवरोवर राहतं.

ती

ती आई-बाबांवरोवर राहतात.

उदा. शिक्षक/शिक्षिका
पीटर

शिक्षक/शिक्षिका
पीटर
मारिया
सारा
नेहा आणि सारा
मि. सामंत
पीटर आणि जॉन
बाल
सौ. खानोलकर
मुले
मी आणि मारिया
तू आणि पीटर

उदा. शिक्षक/शिक्षिका
तो

विद्यार्थी/विद्यार्थिनी
तो
ती
ती
त्या
ते
ते
ते
त्या
ती
आम्ही
तुम्ही

२ मुंबईत कोण कोण राहतं? सर्वनामे लिहू या.

1	2	3	4	5
तो	-----	-----	-----	-----

३ खालील संवाद ऐकू या आणि वाचू या.

क)

- ★ नमस्कार मंडळी. कसे आहात आपण सगळे ? मजेत ना ? मी अजय जाधव. पुढचे १५ दिवस मी आपला टूर गाईड आहे. आपण सगळे एकमेकांना आपली ओळख करून देऊ या. किंवा आता आपण एक खेळ खेलू या. मी आता हा चेंडू टाकतो. तुम्ही तो झेला आणि स्वतःबद्दल सांगा. ओ काकू, पकडा चेंडू.
- ★ मी सुनीता परब. मी प्राध्यापिका आहे. मी मुंबईत राहते. आता मी चेंडू कुठे टाकू ? हं.
- ★ पकडला ! मी अमोल ओक. मी डॉक्टर आहे. मी पुण्यात राहतो. कॅच.
- ★ मी स्नेहल देसाई. मी गृहिणी आहे. मी नाशिकमध्ये राहते. मला दोन मुलं आहेत. हा घ्या बॉल.
- ★ माझं नाव सुनील परब. सुनीता माझी बायको मीपण प्राध्यापक आहे. पकडा.
- ★ नमस्कार. मी मधुरा साटम. मी नागपुरात राहते. मी बँकेत काम करते. टाकू ? कॅच.
- ★ मी सुचेता प्रधान. मी इंजिनियर आहे. मी कोल्हापूरला राहते.

ख)

ट्रेनमधला संवाद

- ★ काकी, तुम्ही कुठे उतरणार आहात ?
- ★ दादरला.
- ★ हो का ? आणि त्या आजी ? लाल साडी नेसलेल्या ?
- ★ अहो, मी कसं सांगू ते ? तुम्हीच विचारा.
- ★ आजी... अहो आजी ! तुम्ही कुठे उतरणार आहात ?
- ★ मी ? ठाण्याला उतरणार आहे. का ?
- ★ तुम्ही उतरल्यावर मी तुमच्या जागेवर बसेन.
- ★ बस ना ! कुठे उतरणार आहेस ?
- ★ कल्याणला... हसता का काकी ?
- ★ तू मुंबईची नाही आहेस, हो ना ?
- ★ तुम्हाला कसं माहीत ?
- ★ तुझ्या चेहन्यावर लिहिलं आहे ते. दादर आलंच. बस इथे.

सीएसटी	दादर	कल्याण

संवाद

ग)

अमेय : हाय ! मी अमेय. मी इथे नवीन आहे. सी-५२ मध्ये राहतो. मीपण खेलू का ?

केदार : हो, ये ना ! चल, तू तिथे फिल्डिंग कर.

साहिल : कॅच इट. सही !

चौकीदार : सही झेल घेतलास रे.

चिन्मय : मस्त कॅच होता. हाय ! मी चिन्मय.

रोहन : आणि मी रोहन. मीपण सी विंगमध्ये राहतो.

अभय : हाय अमेय ! मी अभय. सही कॅच घेतलास रे तू ! नाही तर हा केदार.
नुसता कोंबडी पकडत असतो बघ हा !

केदार : ए, कोंबडी काय ! मोठा सचिन तेंडुलकरच समजतो स्वतःला. हाय ! मी केदार.

चौकीदार : अरे अरे, काय मस्ती करताय !

अंकित : मी अंकित.

साहिल : आणि मी साहिल. आणि हा आपल्या सोसायटीतला ख्रिस गेल...

वैभव : ए, गप ए ! हाय, अमेय, मी वैभव. आम्ही रोज संध्याकाळी खेलतो. तूपण येत जा.

४ आता सर्वनामे आणि क्रियापदे ओळखता येतील का?

संवाद

काका : तू कसा आहेस ?

सुहास : मी ठीक आहे.

काका : आणि प्रिया ? ती कशी आहे ?

सुहास : ती मजेत आहे. आम्ही मस्त आहोत.

सुहास : तुम्ही कसे आहात, काका ?

काका : अरे, मी ठणठणीत आहे.

सामान्य वर्तमानकाळ 'असणे'

व्याकरण

एकवचन	अनेकवचन
मी आहे.	आम्ही/आपण आहोत.
तू आहेस.	तुम्ही/आपण आहात.
तुम्ही/आपण आहात.	तुम्ही/आपण आहात.
तो/ती/ते आहे.	ते/त्या/ती आहेत.

सराव

उदा. शिक्षक/शिक्षिका

मी

शिक्षक/शिक्षिका

मी

आम्ही

आपण

तू

तुम्ही

आपण

...

उदा. शिक्षक/शिक्षिका

मी मजेत आहे.

विद्यार्थी/विद्यार्थिनी

मी मजेत आहे.

आम्ही मजेत आहोत.

आपण मजेत आहोत.

तू मजेत आहेस.

तुम्ही मजेत आहात.

आपण मजेत आहात.

...

५ पुढील वाक्ये पूर्ण करू या.

एकवचन	अनेकवचन
 / मी ठीक आहे.	 आम्ही/आपण ठीक -----
 / तू ठीक -----	 तुम्ही/आपण ठीक -----
 / तुम्ही/आपण ठीक -----	 तुम्ही/आपण ठीक -----
 / / तो/ती/ते ठीक -----	 / / ते/त्या/ती ठीक ----- ते ठीक -----

६ चला, सराव करू या.

(मी, आम्ही, तू, तुम्ही, आपण, तो, ती, ते, त्या)

१. रोहन विद्यार्थी आहे. **तो** स्पॅनिश शिकतो.
२. अऱ्ना इंजिनियर आहे. ----- चिनी शिकते.
३. थॉमस आणि सँड्रा लंडनला राहतात. ----- भाषा शिकतात.
४. सलमा आणि सोनाली काय करतात? ----- गिटार शिकतात.
५. अनय आणि रोहन मुले आहेत. ----- मातृभाषा शिकतात.
६. ----- विद्यार्थिनी आहेस का? नाही, ----- शिक्षिका आहे.
७. ----- डॉक्टर आहात का? होय, ----- डॉक्टर आहे.
८. ----- काय शिकतोस? ----- फ्रेंच शिकतो.
९. ----- काय शिकतेस? ----- जर्मन शिकते.
१०. ----- काय शिकता? ----- इंग्रजी शिकतो.
११. ----- सगळे काय शिकतो? ----- सगळे मराठी शिकतो.

आपण कसे/कशा आहात?

मी तुम्ही कसे आहात? - मी मजेत / वरा आहे.

मी तुम्ही कशा आहात? - मी मजेत / बरी आहे.

मी ----- आहे.

उत्तम मस्त

छान / मजेत वरा / बरी / ठीक

आणि तुम्ही?

काय म्हणताय?
आता कसे आहात?

ठणठणीत!

तुम्ही कसे आहात? आम्ही उत्तम / मस्त / छान / ठीक / मजेत / वरे आहोत.

तुम्ही कसे आहात? आम्ही उत्तम / मस्त / छान / ठीक / मजेत / वरे आहोत.

तुम्ही कशा आहात? आम्ही उत्तम / मस्त / छान / ठीक / मजेत / वर्या आहोत.

तू कसा आहेस?

तू कशी आहेस?

औपचारिक	तुम्ही/आपण	तुम्ही कसे मी/कशा मी आहात?
अनौपचारिक	तुम्ही/आपण तू तू तू	काय म्हणताय? तू कसा मी/कशा मी आहेस? काय म्हणतोस/म्हणतेस? कसं काय?

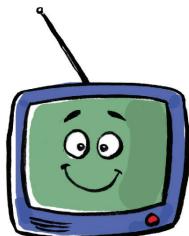
उदा. शिक्षक/शिक्षिका
मी कसा आहे?

शिक्षक/शिक्षिका
मी कसा आहे?
ती कशी आहे?
तू कसा आहेस?
तो कसा आहे?
मी कशी आहे?
ते कसे आहे?
तुम्ही/आपण कसे आहात?
तू कशी आहेस?
...

उदा. शिक्षक/शिक्षिका
आम्ही कसे आहोत?

विद्यार्थी/विद्यार्थिनी
आम्ही कसे आहोत?
त्या कशा आहेत?
तुम्ही कसे आहात?
ते कसे आहेत?
आम्ही कशा आहोत?
ती कशी आहेत?
तुम्ही/आपण कसे आहात?
तुम्ही कशा आहात?
...

६ वाचू या.

तो टी.व्ही.

ती खुर्ची

ते सफरचंद

तो कॉम्प्युटर

ती बॅग

ते घड्याल

तो चेंडू

ती गाडी

ते पुस्तक

सामान्य वर्तमानकाळ 'नसणे'

एकवचन	अनेकवचन
मी नाही.	आम्ही/आपण नाही.
तू नाहीस.	तुम्ही/आपण नाही.
तुम्ही/आपण नाही.	तुम्ही/आपण नाही.
तो/ती/ते नाही.	ते/त्या/ती नाहीत.

उदा० शिक्षक/शिक्षिका
मी

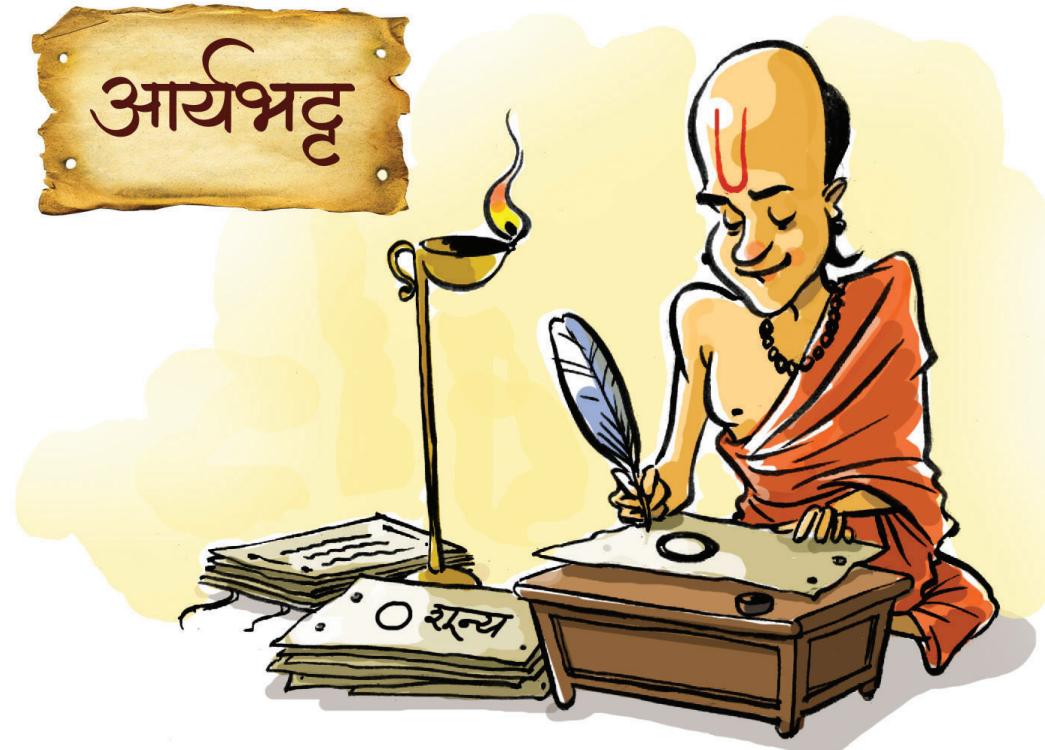
शिक्षक/शिक्षिका
मी
आम्ही
आपण
तू
तुम्ही
आपण
तो
ते
ती
त्या
ते
ती
...

उदा० शिक्षक/शिक्षिका
मी आजारी नाही.

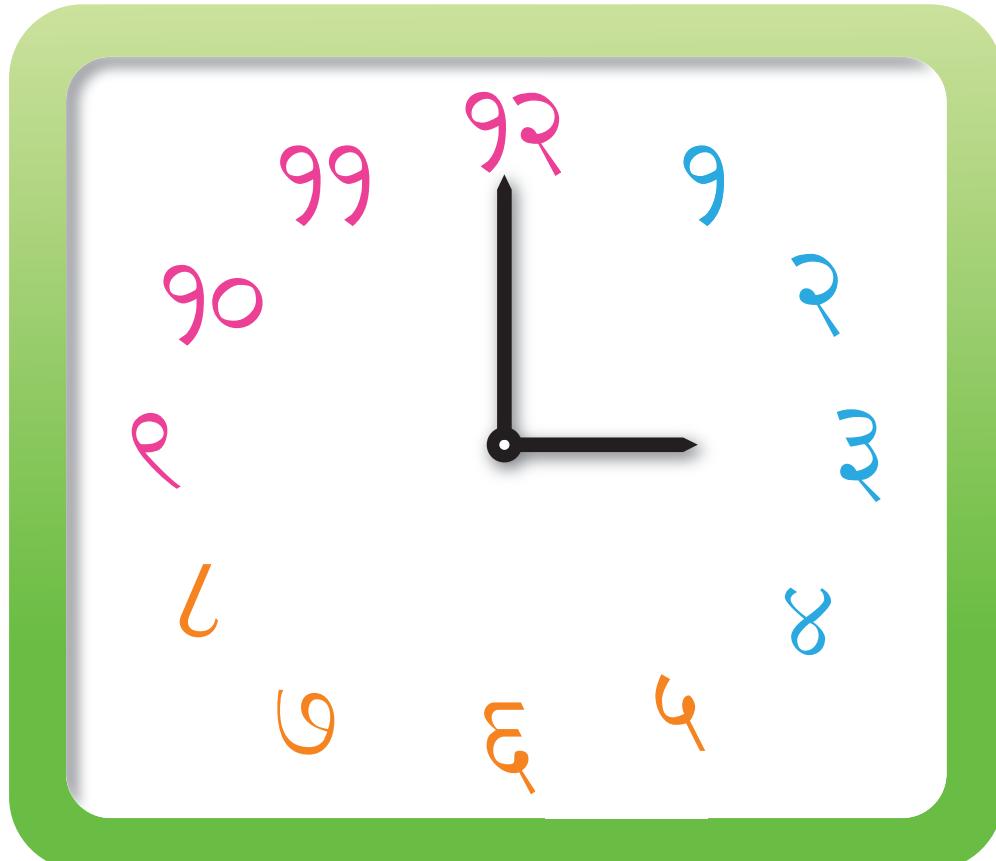
विद्यार्थी/विद्यार्थिनी
मी आजारी नाही.
आम्ही आजारी नाही.
आपण आजारी नाही.
तू आजारी नाहीस.
तुम्ही आजारी नाही.
आपण आजारी नाही.
तो आजारी नाही.
ते आजारी नाहीत.
ती आजारी नाही.
त्या आजारी नाहीत.
ते आजारी नाही.
ती आजारी नाहीत.
...

८ पुढील वाक्ये पूर्ण करू या.

- १. मी मूर्ख नाही.
- २. तू मूर्ख -----.
- ३. तुम्ही/आपण मूर्ख -----.
- ४. तो/ती/ते मूर्ख -----.
- ५. आम्ही/आपण मूर्ख -----.
- ६. तुम्ही/आपण मूर्ख -----.
- ७. तुम्ही/आपण मूर्ख -----.
- ८. ते/त्या/ती मूर्ख -----.

अंक.

छात्र संग्रह

९ खालील शब्द अंकात लिहूया.

शून्य ----- एक - १ दोन ----- तीन ----- चार ----- पाच -----

सहा ----- सात ----- आठ ----- नऊ ----- दहा ----- अकरा ----- बारा - १२

१० रिकाम्या जागी अंक भरूया.

क. १ २ ३ --- ५ --- ७ --- ९ --- ११ ---

ख. १२ ११ १० --- ८ --- ६ --- ४ --- २ ---

११ खालील अंक शब्दात लिहूया.

१. एक ----- २. ----- ३. ----- ४. ----- ५. -----

६. ----- ७. ----- ८. ----- ९. ----- १०. -----

१२ बेरीज करा या. (+)

$$\begin{array}{ccc} \text{7} \\ \text{7} \end{array} + \begin{array}{c} \text{A} \\ \spadesuit \\ \text{A} \end{array} = \begin{array}{c} \text{7} \\ \text{आठ} \end{array}$$

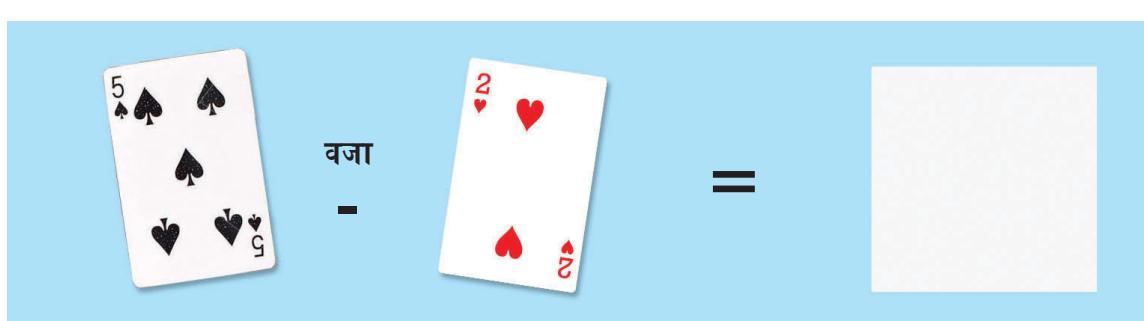
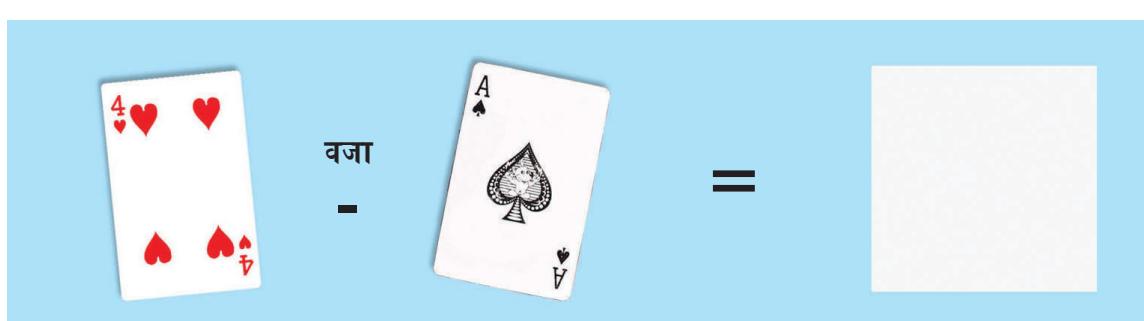
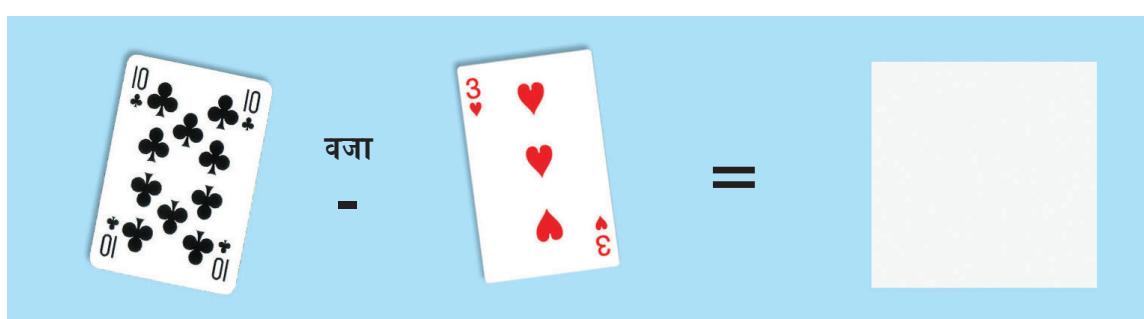
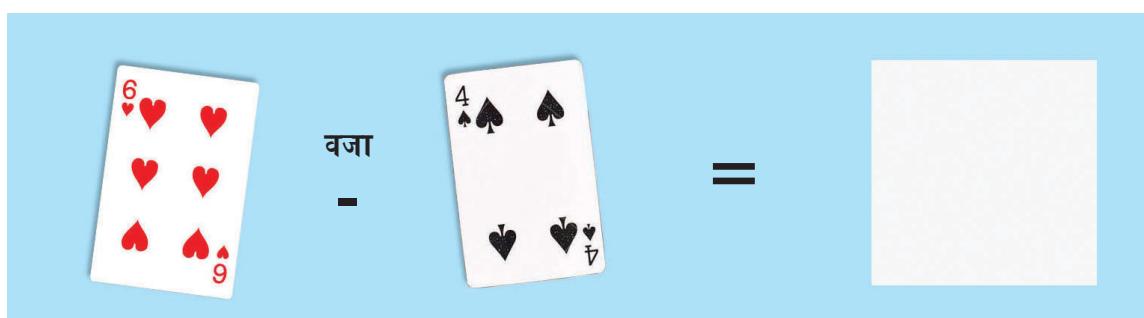
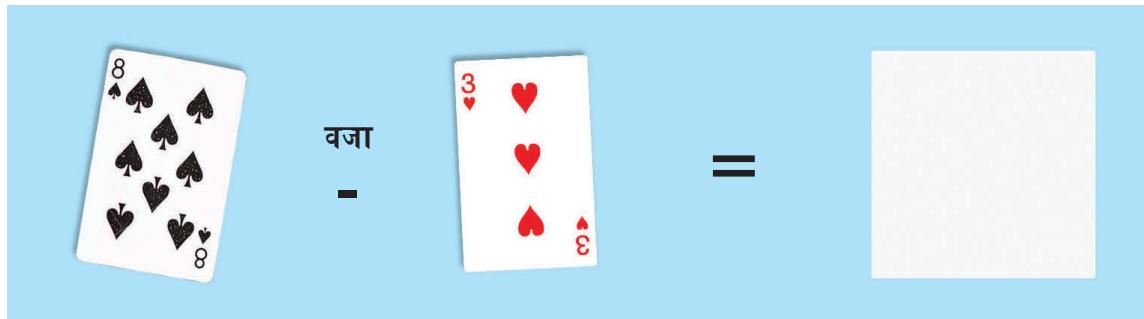
$$\begin{array}{c} \text{4} \\ \text{4} \\ \text{4} \\ \text{4} \end{array} + \begin{array}{c} \text{8} \\ \spadesuit \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{2} \\ \spadesuit \\ \text{2} \\ \text{2} \end{array} + \begin{array}{c} \text{8} \\ \spadesuit \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \\ \text{8} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{2} \\ \spadesuit \\ \text{2} \\ \text{2} \end{array} + \begin{array}{c} \text{9} \\ \spadesuit \\ \text{9} \\ \text{9} \\ \text{9} \\ \text{9} \\ \text{9} \\ \text{9} \\ \text{6} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{A} \\ \spadesuit \\ \text{A} \\ \text{A} \end{array} + \begin{array}{c} \text{5} \\ \heartsuit \\ \text{5} \\ \text{5} \\ \text{5} \\ \text{5} \\ \text{5} \end{array} = \boxed{}$$

१३ वजा कर्ख या. (-)

खालील संवाद वाचू या.

रमेश : दादा, किती वाजले ?

मोहन : अं... सहा वाजलेयत.

रमेश : धन्यवाद.

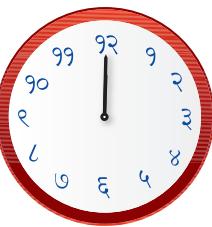
१४ किती वाजले?

क. नऊ

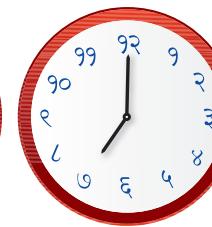
ख.

ग.

घ.

च.

१५ खालील संवाद ऐकू या आणि वाचू या.

★ हॅलो, राणे ? मी तासकर.

★ मी पावगी. काय सर ?

★ अन्चर कुठे आहे ?

★ माहीत नाही, सर.

★ त्याच्याकडे मोबाईल आहे ?

★ हो, सर.

★ नंबर द्या.

★ एक मिनिट हं... नऊ-आठ-पाच-तीन-शून्य-चार-तीन-तीन.

★ आठच आकडे ?

★ आठ नाहीत, सर, दहा आहेत !

★ कुठं दहा, पावगी ! नऊ-आठ-पाच-तीन-शून्य...

★ सर, तीन आणि शून्य नाही. तीन शून्य, म्हणजे तीन वेळा शून्य-चार-तीन तीन... म्हणजे तीन वेळा तीन. दहा आकडे आहेत, सर !

★ धन्य आहात तुम्ही, पावगी ! एक नंबर सांगताना किती हो घोळ घालता !

१६ वाचू या.

नाव	दूरध्वनी क्रमांक
राणे	२४ ३९ ८५ ६७
मेहता	३६ ७५ ४४ २९
दास	६७ ९९ ८५ ३२
डिसूझा	५६ ४५ ७८ ९३

दास यांचा दूरध्वनी क्रमांक वापरून वर्गात संवाद साधू या.

हॅलो, राणे ?

आता खालील संवाद वाचू या.

क.

वाघाचा मुखवटा लावलेला लहान मुलगा आणि वाघ यांच्यातील संवादः

वाघः कोण रे तू ?

मुलगा : (डरकाळी फोडून) मी वाघ !

वाघः (आश्वयनि) हो ? मग मी कोण ?

संवाद

ख.

- ★ हॅलो ! नमस्कार !
- ★ नमस्कार ! ... बोला !
- ★ हॅलो !
- ★ हॅलो ! अहो बोला, कोण पाहिजे ? ... काय त्रास आहे ! हॅलो ! अहो, बोला ना !
- ★ गांधी .
- ★ गांधी ? कोण गांधी ? इथे कुणी गांधी नाही.
- ★ अं हं ! मी, मी गांधी बोलतोय.
- ★ अरे वा ! तुम्ही गांधी बोलताय ? मग मी आईनस्टाईन बोलतोय. राम राम !

संवाद वाचू या आणि त्याखालील तक्ता भरू या.

मानसी : तुम्ही काय करता ?
 योकोता : मी मराठी शिकतेय.
 मानसी : हो का ? वा वा ! तुमची मातृभाषा कोणती ?
 योकोता : जपानी.
 मानसी : अरे वा... जपानी ! मी सध्या जपानी शिकतेय.
 माझं नाव मानसी, तुमचं नाव काय ?
 योकोता : माझं नाव तानाका. आपलं आडनाव काय ?
 मानसी : माझं आडनाव साठे.
 योकोता : तुम्ही मुंबईमध्ये राहता का ?
 मानसी : हो. अधेरीला... तुम्ही मुंबईत कुठे राहता ?
 योकोता : मी सांताकूजला राहते.
 मानसी : बरंय मग, भेटत राहू या. तुम्ही मला जपानी शिकवा.
 योकोता : आणि तुम्ही मला मराठी ! अच्छा, सायोनारा.

१६ आता खालील तक्ता भरू या.

आडनाव	नाव	ठिकाण	भाषा
-----	मानसी	-----	-----
-----	-----	-----	-----

१८ आपल्या वर्गमित्रांची अशी यादी तयार करू या.

आडनाव	नाव	ठिकाण	भाषा
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----

१९ ऐकू या.

दुपारचा वाजला एक
आईने केला केक
केक खाण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

दुपारचे वाजले दोन
बाबांचा आला फोन
फोनवर बोलण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

दुपारचे वाजले तीन
ताईची हरवली पिन
पीन शोधण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

दुपारचे वाजले चार
आईने दिला मार
मार खाऊन रडण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

संध्याकाळचे वाजले पाच
ताईने केला नाच
नाच बघण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

संध्याकाळचे वाजले सहा
आईने केला चहा
चहा पिण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

संध्याकाळचे वाजले सात
आईने केला भात
भात खाण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

रात्रीचे वाजले आठ
ताईने फोडला माठ
तुकडे उचलण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

रात्रीचे वाजले नऊ
घरात शिरली माऊ
माऊ हाकलण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

रात्रीचे वाजले दहा
टीक्हीवरची गंमत पहा
टीक्ही बघण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

रात्रीचे वाजले अकरा
विल्डिंगमध्ये शिरला बकरा
बकरा हाकलण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

रात्रीचे वाजले बारा
आईचा चढला पारा
तिला शांत करण्यात एक तास गेला
आम्ही नाही अभ्यास केला

वाचू या ... चिंदू.

म्हणी / वाक्प्रचार / विशेष प्रयोग

एका दगडात दोन पक्षी.

एका हाताने टाळी वाजत नाही.

एकापेक्षा एक.

एकापरीस दोन भले.

दोनाचे चार हात करणे.

नाकी नऊ येणे.

२० ऐकू या आणि वाचू या.

मी एक मुऱ्गी हा एक मुऱ्गी,
ती एक मुऱ्गी, तू एक मुऱ्गी,
ही एक मुऱ्गी, ती एक मुऱ्गी,
पाच येथल्या पाच फिरंगी.

■ वा. सी. मर्डेकर

एक, दोन, तीन, चार
गणपतीचा जयजयकार.
पाच, सहा, सात, आठ
गणपतीला सोन्याचा पाट.
नऊ, दहा, अकरा, बारा
गणपतीच्या मुकुटात मोत्यांचा तुरा...

दहा चिमण्या चिव चिव चिव,
एक गेली उडून, राहिल्या किती ?
नऊ.
नऊ चिमण्या चिव चिव चिव,
एक गेली उडून, राहिल्या किती ?
आठ चिमण्या...

करा आणि शिका.

- आपल्या वर्गमित्रांची, शिक्षकांची, मराठी मित्र-मैत्रीणींची मुलाखत घ्या.
- वर्गातील/घरातील व्यक्ती, खुर्च्या, टेबले, पंखे, दिवे इ. मोजा.
- दोन गटांमधील खेळ - एका गटाने दुसऱ्या गटाला १ ते १२ मधल्या दोन अंकांची वेरीज किंवा वजाबाकी करायला सांगावी.

अकारान्त नामे

पुलिंगी सामान्य नामे

अ - अ

एकवचन	अनेकवचन
तो वर्ग	ते वर्ग
तो देश	ते देश
तो शिक्षक	ते शिक्षक
तो डॉक्टर	ते डॉक्टर
तो इंजिनियर	ते इंजिनियर
तो प्रश्न	ते प्रश्न

याचप्रमाणे :

पत्रकार, शिक्षक, गायक, नर्तक, पाय, रुमाल, वर्ग, हात, वाघ, बाजार, छंद, संग, विचार, वार...

पण :

तो माणूस-ती माणसे

नपुंसकलिंगी सामान्य नामे

अ - ए

एकवचन	अनेकवचन
ते नाव	ती नावे
ते पुस्तक	ती पुस्तके
ते उत्तर	ती उत्तरे
ते काम	ती कामे
ते चित्र	ती चित्रे

याचप्रमाणे :

राष्ट्र, वाक्य, घर, दार, मैदान, उद्यान, झाड, फळ, पान, पत्र...

बोलताना :

नावे → नावं, पुस्तके → पुस्तकं, उत्तरे → उत्तरं, कामे → कामं...

स्त्रीलिंगी सामान्य नामे

अ - आ

एकवचन	अनेकवचन
ती गरज	त्या गरजा
ती नोट	त्या नोटा
ती वेल	त्या वेला
ती बाग	त्या बागा
ती रेघ	त्या रेघा

याचप्रमाणे :

माळ, चिंच, तार, तारीख, खेप, जमीन, काच...

पण :

ती तारीख - त्या तारखा

स्त्रीलिंगी सामान्य नामे

अ - ई

एकवचन	अनेकवचन
ती ओळ	त्या ओळी
ती सायकल	त्या सायकली
ती इमारत	त्या इमारती

याचप्रमाणे :

अंघोळ, जाहिरात, तक्रार, सतार...

पण :

ती जमीन - त्या जमिनी

दृष्टिक्षेप.

नाम

तो वाबा (ते -)	ती चूक (त्या चुका)	ते आडनाव (ती आडनावे)
तो / ते साहेब (ते -)	ती आई (त्या आया)	ते मूल (ती मुले)
तो संवाद (ते -)	ती बातमी (त्या बातम्या)	
तो वाघ (ते -)	ती मुलगी (त्या मुली)	
तो दूरध्वनी		
तो क्रमांक (ते -)		
तो व्यापार (ते -)		
तो मुलगा (ते मुलगे)		
तो मुखवटा (ते मुखवटे)		

दृष्टिक्षेप

सर्वनाम	क्रियापद	शिष्टाचार शब्द	प्रश्नशब्द	इतर शब्द
तो	शिकवणे	हॅलो	कुठले	आता
ती		सुप्रभात	कुठल्या	मध्ये
ते		माफ करा	किती	लहान
त्या		चूक झाली		
आम्ही		धन्यवाद		
		ठीक आहे		

आता मला हे येतं.

संपर्क साधणे.

उत्तम चांगलं जेमतेम फारच कमी

१-१२ अंक

उत्तम चांगलं जेमतेम फारच कमी

किती वाजले हे विचारणे आणि वेळ सांगणे.

उत्तम चांगलं जेमतेम फारच कमी

‘नाही’ म्हणणे

उत्तम चांगलं जेमतेम फारच कमी

प्रश्नशब्द : कुठले, कुठल्या, किती

उत्तम चांगलं जेमतेम फारच कमी

